

Nová moc rozfofrovala po roce 1989 vše, co bylo v letech 1948–89 nashromážděno. K tomu je nutné dodat, že v té době bylo možné následovat jiné existující modely (Skandinávie a Rakousko, abychom zůstali u států srovnatelného občanského a ekonomického potenciálu).

Místo toho, aby byla převzata pravidla hry, bylo zhasnuto. Po rozsvícení chybělo tolik, že nová moc již nemohla slibovat zárnou budoucnost než sama sobě. Propagandisté vládnoucích stran tedy přišli s hesly:

Žili jsme nad poměry nebo Všechno jsme prožrali

Do budoucna nedávají žádnou naději na zlepšení. Lid obecný se má smířit s tím, že není pro všechny (mimo novou vrchnost) všeho dost. Jinak řečeno, tehdejší víru, že bude lépe, nahradil v současné době strach, že bude hůř. To je, přítelkyně moje, důvod, proč lidé vidí minulost v čím dál pozitivnějším světle.

Posametová faleš

Základním prvkem, který vytlačil původní víru, se v posametovém období stala faleš. Její počátky začínají u samotného Václava Havla, a to v osobní i veřejné rovině. Když Karel Kryl zpíval v písni Demokracie:

[...] král Václav jedna parta je se šmelinářským šmejdem, [...]

vyřadil se ze společnosti mocných. Neslušelo se tehdy, aby básník mluvil o nahosti postavy a charakteru vůdce. Byl nebezpečný nejen Havlovi, ale i těm dalším, které mohl dostat do svých textů, kdyby ho, dřív než oni, nedohonil infarkt.

Jestliže smrtka přistříhla křídla Krylovi, světská moc provedla totéž historikům. Stejně jako kdysi komunisté, tak i nová vrchnost vyhlásila nedotknutelnost nové pravdy. Od minulosti se odstříhla zákonem o zločinnosti komunismu a vytvořila Ústav pro studium totalitních režimů, který má zabránit tomu, aby si kdokoli vykládal minulost nepříhodným způsobem.

Zákon o zločinnosti komunismu je faleš sama, protože umožnil, aby se za něj skrývali ti, kteří se v jeho rámci chovali zločinně. Důkazem je to, že za takové chování nebyl prakticky nikdo stíhán a odsouzen. To ne já, to zločinný komunismus.

V posametovém Československu vznikl havlovský mýtus, ne nepodobný Kristovu. ON za nás sňal hříchy prostřednictvím vlastního utrpení v žaláři. Hesla o lásce, pravdě a lidských právech doplňovaná pajány o skromnosti velikána, který to prezidentování vzal neochotně a jen proto, že ho Československo tolik potřebovalo, vytvořila kolem Havla gloriolu vylučující jakékoli zpochybňování.

Víra v cokoli je vždy podložena nevědomostí. O Havlovi většina lidí nevěděla skoro nic a onen, pro kult požehnaný, stav trval, než se jiné klíce začalo protivit pravdoláskařství.

Nezodpovězeny zůstávají otázky o restituci majetku Havlovy rodiny, který konfiskovala československá vláda hned po válce, a nikoli v roce 1948, jeho následná účast na tunelu Lucerna, který připravil slovenskou Tatra banku o několik desítek miliónů. Nemluví se o financování Charty 77 ani o tom, jak mohly tantiémy za těch pár her hraných v malých divadlech generovat takové bohatství. Nemluví se o jeho podlézavosti novému mocnému vzoru a jeho silně výběrovému konceptu ochrany lidských práv.

Pokud se objeví náznak sondy do Havlovy (nyní již) minulosti, je (zatím) zpochybňován jako závist a nebo odplata za to, že se ten či onen člověk nedočkal uznání za své disidentství. Zatím přejmenováváme letiště, zapomínáme na tradici přejmenování přejmenovaného a bourání již nepotřebných soch.

Je jistě škoda, že vicekancléř prezidenta Klause, Petr Hájek, vydal svoji knihu až po přejmenování letiště v Praze. Má-li ve svém shrnutí Havlova odkazu pravdu, pak je ostudné takovou postavu jakkoli oslavovat. Hájek totiž ocenil Havlův odkaz takto [3]:

Václav Havel – ať vědomě či bezděčně, ale v každém případě aktivně – byl nástrojem sil lži a nenávisti. Ve své misi byl úspěšný. A přesto prohrál. Václav Klaus – ať vědomě či bezděčně, ale v každém případě aktivně – byl nástroj pravdy a lásky. Ve své misi byl neúspěšný. A přesto zvítězil.

Uvedený výrok je pozoruhodný tím, že může být falešný nejen dílčím způsobem, ale i jako celek, což by vedlo k závěru, že je falešný i jeho autor sám.

Falešná je ovšem i legenda o geniálním ekonomovi. Údajná světovost jeho formátu je podložena servilně odtleskanou profesurou, přestože není podložena učitelskou činností v ranku asistenta či docenta. Jeho habilitační práce je pro jistotu těžko dosažitelná, a tudíž nekritizovatelná. Nefalšovaná je profesorova záliba v čestných doktorátech. Dohnat a předejhnat předešlého Václava je nepochybně měřítkem úspěchu na tomto poli.

Na rozdíl od svého předchůdce neměl Václav II. literární minulost, a tak intenzivně zvorává neúrodné pole svého spisovatelského záhumenku, přiřčeného k prezidentskému statku. Záhumenek je tabu, a tak není známo, kolik mu cestopisné paskvily přinášejí a kolik jeho cesty za propagací vlastních knížek stojí daňové poplatníky.